

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๕ คน มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป การวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอต่อไปนี้

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

๔.๕ แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

๔.๖ ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

๔.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไป ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และประชาชนในตำบลป่าพลู จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้และอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=๓๗๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	๒๒๙	๖๑.๑๐
	หญิง	๑๔๖	๓๘.๙๐
	รวม	๓๗๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ) (n=๓๗๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
อายุ			
	ต่ำกว่า ๑๘ ปี	๑๒	๓.๒๐
	๑๘ - ๒๕ ปี	๒๑	๕.๖๐
	๒๖ - ๓๐ ปี	๗๑	๑๘.๙๐
	๓๑ - ๓๕ ปี	๒๘	๗.๕๐
	๓๖ - ๔๐ ปี	๕๘	๑๕.๕๐
	๔๑ - ๔๕ ปี	๕๗	๑๕.๒๐
	๔๖ - ๕๐ ปี	๖๕	๑๗.๓๐
	๕๑ - ๕๕ ปี	๓๔	๙.๑๐
	๕๖ - ๖๐ ปี	๒๕	๖.๗๐
	๖๑ ปีขึ้นไป	๔	๑.๑๐
รวม		๓๗๕	๑๐๐
สถานภาพ			
	โสด	๖๓	๑๖.๘๐
	สมรส	๒๘๕	๗๖.๐๐
	หม้าย	๑๔	๓.๗๐
	หย่า	๙	๒.๔๐
	แยกกันอยู่	๔	๑.๑๐
รวม		๓๗๕	๑๐๐
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	๑๓๒	๓๕.๒๐
	มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	๑๐๕	๒๘.๐๐
	มัธยมศึกษา/ ปวช.	๙๖	๒๕.๖๐
	อนุปริญญาตรี/ ปวส.	๑๓	๓.๕๐
	ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๒๙	๗.๗๐
รวม		๓๗๕	๑๐๐
รายได้			
	น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๙๔	๒๕.๑๐
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕๕	๔๑.๓๐
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๗๔	๑๙.๗๐
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๗	๗.๒๐
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๒๕	๖.๗๐
รวม		๓๗๕	๑๐๐

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

(n=๓๗๕)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพ		
เกษตรกร	๑๕๙	๔๒.๔๐
รับจ้าง	๑๒๔	๓๓.๑๐
ค้าขาย	๕๐	๑๓.๓๐
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๒๕	๖.๗๐
อื่น ๆ	๑๗	๔.๕๐
รวม	๓๗๕	๑๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นชายจำนวน ๒๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๑.๑๐ และเป็นหญิง จำนวน ๑๔๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๙๐

อายุของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง ๒๖-๓๐ ปี มีจำนวน ๗๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๐ รองลงมาคืออายุระหว่าง ๔๖ - ๕๐ ปี จำนวน ๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๓๐ และอายุ ๖๑ ปี ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีสถานภาพสมรส มีจำนวน ๒๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖.๐๐ รองลงมาคือสถานภาพโสด จำนวน ๖๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๐ และสถานภาพแยกกันอยู่ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๐

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ระดับ ประถมศึกษา หรือเทียบเท่า มีจำนวน ๑๓๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๐ รองลงมาคือระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า จำนวน ๑๐๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘ และระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๓.๕๐

รายได้ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ ตั้งแต่ ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๑๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๐ รองลงมาคือน้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท มีจำนวน ๙๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๑๐ และมีรายได้ตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน ๒๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖.๗๐

อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร มีจำนวน ๑๕๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๔๐ รองลงมามีอาชีพรับจ้าง จำนวน ๑๒๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๑๐ และอาชีพอื่นๆ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔.๕๐

ตารางที่ ๔.๒ จำนวน และค่าร้อยละ ของปัญหา ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

ปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น หรือเคยมีปัญหา ปัญหา	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับญาติ พี่น้อง	๗๑	๑๘.๙๓
ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับเพื่อนบ้าน	๑๒๖	๓๓.๖๐
ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับผู้นำชุมชน	๓๐	๘.๐๐
ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกิน	๙๗	๒๕.๘๗
ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากที่ดิน สาธารณะ	๕๖	๑๔.๙๓
ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากลำ เหมืองสาธารณะ	๓๘	๑๐.๑๓
ปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพ	๑๘๙	๕๐.๔๐
ปัญหาความขัดแย้งในด้านความเชื่อ	๖๓	๑๖.๘๐
ปัญหาความขัดแย้งในด้านเชื้อชาติ	๕	๑.๓๓
ปัญหาความขัดแย้งในด้านการนับถือศาสนา หรือ บรรพบุรุษ หรือผีปู่ ผีย่า	๙	๒.๔๐
ปัญหาอื่นๆ	๐	๐

จากตาราง ๔.๒ ปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๐ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับเพื่อนบ้าน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๐ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๘๗ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับญาติ พี่น้อง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๓ ปัญหาความขัดแย้งในด้านความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๐ ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๓ ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากลำเหมืองสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๓ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๘ ปัญหาความขัดแย้งในด้านการนับถือศาสนา หรือบรรพบุรุษ หรือผีปู่ ผีย่า คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๐ และปัญหาความขัดแย้งในด้านเชื้อชาติ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๓

๔.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นถึงบทบาทของผู้นำชุมชน ในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน จำนวน ๕ ด้าน ได้แก่ ในด้านข้อมูล ด้านผลประโยชน์ ด้านคุณค่าหรือค่านิยม ด้านโครงสร้าง และด้านความสัมพันธ์ ดังตารางที่ ๔.๓ -๔.

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ด้านข้อมูล	๓.๖๗	๐.๘๓๑	มาก
๒	ด้านผลประโยชน์	๓.๕๖	๐.๘๖๖	มาก
๓	ด้านคุณค่าหรือค่านิยม	๓.๗๒	๐.๘๕๕	มาก
๔	ด้านโครงสร้าง	๓.๖๓	๐.๘๑๐	มาก
๕	ด้านความสัมพันธ์	๓.๗๖	๐.๘๐๙	มาก
รวม		๓.๖๗	๐.๘๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่า ระดับบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๗ , S.D. = ๐.๘๗๖) เมื่อจำแนกรายด้าน แล้วพบว่า การมีส่วนร่วมในด้านความสัมพันธ์ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๗๖ , S.D. = ๐.๘๐๙) รองลงมาคือด้านคุณค่าหรือค่านิยม ($\bar{X}$ = ๓.๗๒ , S.D. = ๐.๘๕๕) และด้านผลประโยชน์ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๖ , S.D. = ๐.๘๖๖)

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการ
แก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง
จังหวัดลำพูน ด้านข้อมูล

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลัก พรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านข้อมูล	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ให้ข้อมูลที่จำเป็นในการแก้ไขปัญหา	๓.๕๔	๐.๘๒๙	มาก
๒	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ให้ข้อมูลที่ถูกต้อง	๓.๖๕	๐.๗๙	มาก
๓	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ชี้แจงข้อมูลให้คู่กรณีเข้าใจตรงกัน	๓.๖๔	๐.๘๗๘	มาก
๔	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ประสานความเข้าใจแก่คู่กรณี	๓.๗๑	๐.๘๓๖	มาก
๕	ผู้นำชุมชนยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน	๓.๘๐	๐.๘๐๑	มาก
รวม		๓.๖๗	๐.๘๓๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านข้อมูล ในรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
๓.๖๗ , S.D. = ๐.๘๓๑) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง
ตามหลักพรหมวิหาร ด้านข้อมูล ข้อที่ว่าผู้นำชุมชนยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน อยู่ในลำดับ
มากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๘๐ , S.D. = ๐.๘๐๑) รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ประสานความเข้าใจแก่คู่กรณี
($\bar{X}$ = ๓.๗๑ , S.D. = ๐.๘๓๖) และผู้นำชุมชนทำหน้าที่ชี้แจงข้อมูลให้คู่กรณีเข้าใจตรงกัน อยู่ในลำดับ
น้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๔ , S.D. = ๐.๘๗๘)

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการ
แก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง
จังหวัดลำพูน ด้านผลประโยชน์

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตาม หลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านผลประโยชน์	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๖	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ตัดสินเรื่องข้อขัดแย้งด้านที่ทำกิน ได้	๓.๕๓	๐.๘๙๒	มาก
๗	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ตัดสินเรื่องข้อขัดแย้งด้าน ความสัมพันธ์ส่วนตัวได้	๓.๔๑	๐.๘๓๕	ปานกลาง
๘	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ตัดสินแล้วทั้งสองฝ่ายพอใจ	๓.๖๓	๐.๘๖๐	มาก
๙	ผู้นำชุมชนทำหน้าที่แบ่งผลประโยชน์ ได้อย่างยุติธรรม	๓.๕๙	๐.๘๓๒	มาก
๑๐	เมื่อเกิดปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะในหมู่บ้านผู้นำ ชุมชนสามารถแก้ไขได้	๓.๖๕	๐.๘๙๒	มาก
รวม		๓.๕๖	๐.๘๖๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านผลประโยชน์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = ๓.๕๖ , S.D. = ๐.๘๖๖) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง
ตามหลักพรหมวิหาร ด้านผลประโยชน์ ในข้อเมื่อเกิดปัญหาการบุกรุกที่สาธารณะในหมู่บ้านผู้นำชุมชน
สามารถแก้ไขได้ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๕ , S.D. = ๐.๘๙๒) รองลงมาคือข้อ ผู้นำชุมชนทำ
หน้าที่ตัดสินแล้วทั้งสองฝ่ายพอใจ อยู่ในลำดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๖๓ , S.D. = ๐.๘๖๐) และข้อผู้นำชุมชนทำ
หน้าที่ตัดสินเรื่องข้อขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ส่วนตัว อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๔๑ , S.D. =
๐.๘๓๕)

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านคุณค่าหรือค่านิยม

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านคุณค่าหรือค่านิยม	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑๑	ผู้นำชุมชนมีความเข้าใจในประเพณีของแต่ละพื้นที่	๓.๙๒	๐.๘๔๐	มาก
๑๒	ผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อที่แตกต่างได้	๓.๖๐	๐.๘๕๖	มาก
๑๓	เมื่อเกิดความขัดแย้งส่วนตัวของประชาชนในหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถไกล่เกลี่ยได้	๓.๖๗	๐.๘๗๒	มาก
๑๔	เมื่อเกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทของประชาชนในหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขได้	๓.๗๔	๐.๘๕๘	มาก
๑๕	เมื่อเกิดความขัดแย้งส่วนตัวของประชาชนระหว่างหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถไกล่เกลี่ยได้	๓.๖๗	๐.๘๑๙	มาก
รวม		๓.๗๒	๐.๘๕๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหารของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านคุณค่าหรือค่านิยม โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$, S.D. = ๐.๘๕๕) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ด้านคุณค่าหรือค่านิยม ในข้อผู้นำชุมชนมีความเข้าใจในประเพณีของแต่ละพื้นที่ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}=3.92$, S.D. = ๐.๘๔๐) รองลงมาคือ ข้อเมื่อเกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทของประชาชนในหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D. = ๐.๘๕๘) และข้อผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับความเชื่อที่แตกต่างได้ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.60$, S.D. = ๐.๘๕๖)

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการ
แก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง
จังหวัดลำพูน ด้านโครงสร้าง

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลัก พรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านโครงสร้าง	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑๖	ผู้นำชุมชนสามารถกำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้ในหมู่บ้านได้	๓.๕๖	๐.๗๖๘	มาก
๑๗	ผู้นำชุมชนสามารถควบคุมความขัดแย้งในแต่ละครั้งได้	๓.๕๘	๐.๘๓๖	มาก
๑๘	ผู้นำชุมชนแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางด้านระเบียบต่างๆ ได้	๓.๕๗	๐.๗๘๔	มาก
๑๙	ผู้นำชุมชนมีความยุติธรรมในการบังคับใช้กฎระเบียบ	๓.๗๙	๐.๘๓๑	มาก
รวม		๓.๖๓	๐.๘๑๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านโครงสร้าง โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$
= ๓.๖๓ , S.D. = ๐.๘๑๐) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า ผู้นำชุมชนมีความยุติธรรมในการบังคับใช้
กฎระเบียบ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๗๙ , S.D. = ๐.๘๓๑) รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนสามารถ
ควบคุมความขัดแย้งในแต่ละครั้งได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๕๘ , S.D. = ๐.๘๓๖) และข้อผู้นำชุมชน
สามารถกำหนดกฎเกณฑ์ที่ใช้ในหมู่บ้านได้ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๕๖ , S.D. = ๐.๗๖๘)

ตารางที่ ๔.๘ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการ
แก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง
จังหวัดลำพูน ด้านความสัมพันธ์

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลัก พรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านความสัมพันธ์	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๒๐	ผู้นำชุมชนสามารถสร้างความเชื่อมั่นได้	๓.๗๕	๐.๘๒๔	มาก
๒๑	ผู้นำชุมชนสามารถให้ความคุ้มครองประชาชนในพื้นที่ได้	๓.๗๒	๐.๗๗๖	มาก
๒๒	ผู้นำชุมชนสามารถชี้แนะแนวทางให้ประชาชนเกิด ความเห็นคล้อยตามได้ บนฐานของความถูกต้อง	๓.๖๖	๐.๘๓๗	มาก
๒๓	ผู้นำชุมชนสามารถเป็นที่พึ่งแก่ผู้ที่เดือดร้อนได้	๓.๗๔	๐.๘๑๓	มาก
๒๔	ผู้นำชุมชนสามารถประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วนได้	๓.๗๗	๐.๘๐๗	มาก
๒๕	ผู้นำชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจในการดำเนินงานของหมู่บ้าน	๓.๙๐	๐.๗๘๓	มาก
รวม		๓.๗๖	๐.๘๐๙	มาก

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านความสัมพันธ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก
($\bar{X}$ = ๓.๗๖ , S.D. = ๐.๘๐๙) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า ผู้นำชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วน
ร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานของหมู่บ้าน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๙๐ , S.D. = ๐.๗๘๓)
รองลงมาคือ ข้อผู้นำชุมชนสามารถประสานความร่วมมือในทุกภาคส่วนได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๗
, S.D. = ๐.๘๐๗) และผู้นำชุมชนสามารถชี้แนะแนวทางให้ประชาชนเกิดความเห็นคล้อยตามได้ บน
ฐานของความถูกต้อง อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๖ , S.D. = ๐.๘๓๗)

ตารางที่ ๔.๙ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการ
แก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่
จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตาม หลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	หลักเมตตา	๓.๘๔	๐.๘๓๘	มาก
๒	หลักกรุณา	๓.๗๓	๐.๘๑๔	มาก
๓	หลักมูทิตา	๓.๘๙	๐.๘๑๒	มาก
๔	หลักอุเบกขา	๔.๐๒	๐.๘๓๔	มาก
รวม		๓.๘๕	๐.๙๗๓	มาก

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ระดับบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหม
วิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ =
๓.๘๕ , S.D. = ๐.๙๗๓) เมื่อจำแนกรายด้าน แล้วพบว่า ด้านหลักอุเบกขา อยู่ในลำดับมากที่สุด
($\bar{X}$ = ๔.๐๒ , S.D. = ๐.๘๓๔) รองลงมาคือด้านหลักมูทิตา อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๘๙ , S.D. =
๐.๘๑๒) และด้าน หลักกรุณา อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๗๔ , S.D. = ๐.๘๑๔)

ตารางที่ ๔.๑๐ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ตามหลักเมตตา

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักเมตตา	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑	ผู้นำแก้ไขความขัดแย้งอย่างเต็มที่	๓.๘๗	๐.๗๘๕	มาก
๒	เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนจะแก้ไขให้เสมอ	๓.๗๓	๐.๘๕๐	มาก
๓	เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งผู้นำจะไกล่เกลี่ยให้	๓.๗๗	๐.๘๒๐	มาก
๔	เมื่อประชาชนมีปัญหาผู้นำเต็มใจช่วยเหลือ	๓.๘๙	๐.๘๖๕	มาก
๕	เมื่อเกิดปัญหาความขัดแย้งผู้นำชุมชนจะแก้ไขโดยไม่มีอคติกับฝ่ายใด	๓.๘๓	๐.๘๙๘	มาก
๖	ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่	๓.๙๐	๐.๗๙๖	มาก
รวม		๓.๘๔	๐.๘๓๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักเมตตา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.838) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า ผู้นำชุมชนเป็นผู้ที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.796) รองลงมาคือ เมื่อประชาชนมีปัญหาผู้นำเต็มใจช่วยเหลือ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.865) และ เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนจะแก้ไขให้เสมอ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.73$, S.D. = 0.850)

ตารางที่ ๔.๑๑ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ตามหลักกรุณา

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักกรุณา	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๗	ผู้นำชุมชนช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ	๓.๘๕	๐.๘๒๙	มาก
๘	เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยในด้านอำนวยความสะดวกต่างๆ	๓.๗๗	๐.๗๙๕	มาก
๙	เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยในด้านร่วมประสานงานกับคนกลางที่มาช่วยไกล่เกลี่ย	๓.๖๘	๐.๗๙๑	มาก
๑๐	เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยในด้านร่วมประสานงานกับหน่วยงานอื่น	๓.๖๗	๐.๘๒๙	มาก
รวม		๓.๗๓	๐.๘๑๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักกรุณา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๓ , S.D. = ๐.๘๑๔) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า ผู้นำชุมชนช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๘๕ , S.D. = ๐.๘๒๙) รองลงมาคือ เมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยในด้านอำนวยความสะดวกต่างๆ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๗๗ , S.D. = ๐.๗๙๕) และเมื่อมีปัญหาความขัดแย้งเกิดขึ้นผู้นำชุมชนช่วยเหลือในการสนับสนุนให้มีการไกล่เกลี่ยในด้านร่วมประสานงานกับหน่วยงานอื่น อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๖๗ , S.D. = ๐.๘๒๙)

ตารางที่ ๔.๑๒ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ตามหลักมูทิตา

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักมูทิตา	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑๑	ผู้นำชุมชนรู้สึกยินดีเมื่อสามารถช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้	๓.๘๙	๐.๗๘๖	มาก
๑๒	ผู้นำชุมชนมีความสุขเมื่อสามารถช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้	๓.๙๙	๐.๘๐๘	มาก
๑๓	เมื่อผู้นำชุมชนสามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้ จะคอยดูแลไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก	๓.๖๕	๐.๗๗๗	มาก
๑๔	ผู้นำชุมชนมีความภูมิใจเมื่อสามารถช่วยเหลือในการแก้ไข ปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้	๓.๙๒	๐.๘๐๒	มาก
๑๕	ผู้นำชุมชนสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชน โดยไม่เรียกร้องสิ่งของตอบแทน	๔.๐๒	๐.๘๓๗	มาก
รวม		๓.๘๙	๐.๘๑๒	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักมูทิตา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = ๓.๘๙ , S.D. = ๐.๘๑๒) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่าผู้นำชุมชนสามารถช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชน โดยไม่เรียกร้องสิ่งของตอบแทน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๙๐ , S.D. = ๐.๗๙๖) รองลงมาคือผู้นำชุมชนมีความสุขเมื่อสามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้ อยู่ในระดับมาก ที่สุด ($\bar{X}$ = ๓.๙๙ , S.D. = ๐.๘๐๘) และเมื่อผู้นำชุมชนสามารถช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งของประชาชนได้ จะคอยดูแลไม่ให้เกิดปัญหาขึ้นอีก อยู่ในลำดับน้อย ($\bar{X}$ = ๓.๖๕ , S.D. = ๐.๗๗๗)

ตารางที่ ๔.๑๓ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แสดงระดับความคิดเห็นถึงบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ตามหลักอุเบกขา

(n = ๓๗๕)

ข้อ	บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักอุเบกขา	ระดับการมีส่วนร่วม		ความหมาย
		$\bar{X}$	S.D.	
๑๖	ผู้นำชุมชนจะไม่ซ้ำเติมผู้ที่กระทำผิดแล้วยอมรับผิด	๔.๐๐	๐.๗๘๔	มาก
๑๗	ผู้นำชุมชนจะยกย่องคนที่ทำดี	๔.๐๕	๐.๘๖๗	มาก
๑๘	ผู้นำชุมชนไม่มีความลำเอียงในการตัดสินปัญหา	๓.๘๑	๐.๘๖๒	มาก
๑๙	ผู้นำชุมชนมีความรอบคอบในการพิจารณาในการแก้ปัญหา	๓.๘๕	๐.๘๑๙	มาก
๒๐	ผู้นำชุมชนใช้เหตุและผลประกอบในการแก้ไขปัญหา	๓.๙๕	๐.๘๑๓	มาก
รวม		๔.๐๒	๐.๘๓๔	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน การแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักอุเบกขา โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๒$, S.D. = ๐.๘๓๔) เมื่อจำแนกรายข้อ แล้วพบว่า ผู้นำชุมชนจะยกย่องคนที่ทำดี อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X} = ๔.๐๕$, S.D. = ๐.๘๖๗) รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนจะไม่ซ้ำเติมผู้ที่กระทำผิดแล้วยอมรับผิด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๔.๐๐$, S.D. = ๐.๗๘๔) และ ผู้นำชุมชนไม่มีความลำเอียงในการตัดสินปัญหา อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X} = ๓.๘๑$, S.D. = ๐.๘๖๒)

๔.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ตามตัวแปรการมีบทบาท ๕ ด้าน คือ ด้านข้อมูล ด้านผลประโยชน์ ด้านคุณค่าหรือค่านิยม ด้านโครงสร้าง และด้านความสัมพันธ์ ตามหลักพรหมวิหาร แสดงด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) รายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด

สมมุติฐานที่ ๑ ผู้นำชุมชนที่มี เพศต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ แตกต่าง

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามเพศของประชาชน
(n=๓๗๕)

เพศ	n	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
ชาย	๒๒๙	๓.๗๘	๐.๘๒๓	๒.๕๒๒**	๐.๐๐๘
หญิง	๑๔๖	๓.๗๑	๐.๘๖๐		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๔.๑๔ พบว่าผลการเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ด้วยวิธีการ เมื่อจำแนกตามเพศ ได้แก่ ชาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๘ และหญิง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t - test) พบว่าโดยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

สมมุติฐานที่ ๒ ผู้นำชุมชนที่มี อายุต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาคัดแย้งในพื้นที่ แตกต่าง
กัน

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามอายุของผู้ตอบ
แบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

อายุ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ต่ำกว่า ๑๘ ปี	๑๒	๓.๔๘	๐.๕๒๒	๑.๙๗๓	๐.๑๖๑
๑๘ - ๒๕ ปี	๒๑	๓.๕๒	๐.๔๐๒		
๒๖ - ๓๐ ปี	๗๑	๔.๑๒	๐.๔๙๕		
๓๑ - ๓๕ ปี	๒๘	๓.๘๖	๐.๕๐๔		
๓๖ - ๔๐ ปี	๕๘	๓.๗๙	๐.๕๐๓		
๔๑ - ๔๕ ปี	๕๗	๓.๖๗	๐.๕๐๔		
๔๖ - ๕๐ ปี	๖๕	๓.๖๘	๐.๔๑๔		
๕๑ - ๕๕ ปี	๓๔	๓.๕๙	๐.๕๐๐		
๕๖ - ๖๐ ปี	๒๕	๓.๕๑	๐.๔๕๘		
ตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป	๔	๓.๒๒	๐.๕๐๐		

จากตาราง ๔.๑๕ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ที่มีช่วงอายุต่างกัน ๑๐ ระดับ ได้แก่ ต่ำกว่า ๑๘ ปี ๑๘-๒๕ ปี , ๒๖-๓๐ ปี , ๓๑-๓๕ ปี , ๓๖-๔๐ ปี , ๔๑-๔๕ ปี , ๔๖-๕๐ ปี , ๕๑-๕๕ ปี , ๕๖-๖๐ ปี และ ตั้งแต่ ๖๑ ปีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๔๘ , ๓.๕๒ , ๔.๑๒ , ๓.๘๖ , ๓.๗๙ , ๓.๖๗ , ๓.๖๘ , ๓.๕๙ , ๓.๕๑ และ ๓.๒๒ ตามลำดับ) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมุติฐาน

สมมุติฐานที่ ๓ ผู้นำชุมชนที่มี สถานภาพต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๖ การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

สถานภาพ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
โสด	๖๓	๓.๙๔	๐.๙๖๐	๔.๙๘๑**	๐.๐๐๑
สมรส	๒๘๕	๓.๗๒	๐.๘๑๑		
หม้าย	๑๔	๓.๗๒	๐.๗๙๐		
หย่า	๙	๓.๖๓	๐.๗๑๘		
แยกกันอยู่	๔	๓.๔๐	๐.๕๙๔		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๔.๑๖ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ที่มีสถานภาพต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ โสด สมรส หม้าย หย่า และแยกกันอยู่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ , ๓.๗๒ , ๓.๗๒ , ๓.๖๓ และ ๓.๔๐ ตามลำดับ) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีสถานภาพต่างกันความคิดเห็นต่อบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมุติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่ โสด กับ หย่า , สมรส กับ หย่า , หม้าย กับ หย่า , หม้าย กับ แยกกันอยู่ และแยกกันอยู่ กับ หย่า รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๗ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(I) สถานภาพ	(J) สถานภาพ	Mean Difference (I - J)	Std. Error	Sig.
โสด	สมรส	๐.๐๑	๐.๐๖๗	๑.๐๐๐
	หม้าย	-๐.๑๙	๐.๑๔๑	๐.๗๖๙
	หย่า	-๐.๖๒*	๐.๑๗๐	๐.๐๑๑
	แยกกันอยู่	๐.๓๘	๐.๒๔๗	๐.๖๖๕
สมรส	โสด	-๐.๐๑	๐.๐๖๗	๑.๐๐๐
	หม้าย	-๐.๒๐	๐.๑๓๑	๐.๖๖๒
	หย่า	-๐.๖๓**	๐.๑๖๒	๐.๐๐๕
	แยกกันอยู่	๐.๓๗	๐.๒๔๑	๐.๖๗๓
หม้าย	โสด	๐.๑๙	๐.๑๔๑	๐.๗๖๙
	สมรส	๐.๒๐	๐.๑๓๑	๐.๖๖๒
	หย่า	-๐.๔๓	๐.๒๐๔	๐.๐๗๘
	แยกกันอยู่	๐.๕๗*	๐.๒๗๑	๐.๐๓๖
หย่า	โสด	๐.๖๒*	๐.๑๗๐	๐.๐๑๑
	สมรส	๐.๖๓**	๐.๑๖๒	๐.๐๐๕
	หม้าย	๐.๔๓	๐.๒๐๑	๐.๐๗๘
	แยกกันอยู่	๑.๐๐*	๐.๒๘๗	๐.๐๑๘
แยกกันอยู่	โสด	-๐.๓๘	๐.๒๔๗	๐.๖๖๕
	สมรส	-๐.๓๗	๐.๒๔๑	๐.๖๗๓
	หม้าย	-๐.๕๗*	๐.๒๗๑	๐.๐๓๖
	หย่า	-๑.๐๐*	๐.๒๘๗	๐.๐๑๘

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมุติฐานที่ ๔ ผู้นำชุมชนที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่แตกต่างกัน

ตารางที่ ๔.๑๘ การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามระดับ การศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

ระดับการศึกษา	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า	๑๓๒	๓.๗๖	๐.๗๘๐	๕.๒๐๘**	๐.๐๐๐
มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า	๑๐๕	๓.๘๖	๐.๘๕๕		
มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	๙๖	๓.๕๗	๐.๙๐๔		
อนุปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.)	๑๓	๓.๙๖	๐.๗๕๙		
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	๒๙	๓.๘๕	๐.๗๓๒		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๔.๑๘ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ที่มีช่วงรับการศึกษาต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า , มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า , มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) , อนุปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) และปริญญาตรีหรือสูงกว่า (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ , ๓.๘๖ , ๓.๕๗ , ๓.๙๖ และ ๓.๘๕ ตามลำดับ) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีช่วงระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมุติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) , ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กับ อนุปริญญาตรีหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) , ประถมศึกษาหรือเทียบเท่า กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า , มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า กับ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) , มัธยมศึกษาตอนต้นหรือเทียบเท่า กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า และ มัธยมศึกษาตอนปลายหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) กับ ปริญญาตรีหรือสูงกว่า รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๑๘

ตารางที่ ๔.๑๙ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

(I) ระดับการศึกษา	(J) ระดับการศึกษา	Mean Difference (I - J)	Std. Error	Sig.
ประถมศึกษา	ม.ต้น หรือเทียบเท่า	-๐.๐๕	๐.๐๖๒	๐.๙๖๖
	ม.ปลาย / ปวช.	-๐.๐๖*	๐.๐๖๔	๐.๐๑๑
	อนุ ป.ตรี/ ปวส.	-๐.๒๔	๐.๑๓๙	๐.๐๘๑
	ป.ตรีหรือสูงกว่า	-๐.๓๙**	๐.๐๙๘	๐.๐๐๓
ม.ต้น หรือเทียบเท่า	ประถมศึกษา	๐.๐๕	๐.๐๖๒	๐.๙๖๖
	ม.ปลาย / ปวช.	-๐.๑๒	๐.๐๖๗	๐.๐๘๘
	อนุ ป.ตรี/ ปวส.	-๐.๒๐	๐.๑๔๐	๐.๗๔๗
	ป.ตรีหรือสูงกว่า	-๐.๓๕*	๐.๑๐๐	๐.๐๑๙
ม.ปลาย / ปวช.	ประถมศึกษา	๐.๑๖	๐.๐๖๔	๐.๑๗๐
	ม.ต้น หรือเทียบเท่า	๐.๑๒	๐.๐๖๗	๐.๐๘๘
	อนุ ป.ตรี/ ปวส.	-๐.๐๘	๐.๑๔๑	๐.๙๘๘
	ป.ตรีหรือสูงกว่า	-๐.๒๓	๐.๐๒๓	๐.๒๖๗
อนุ ป.ตรี/ ปวส.	ประถมศึกษา	๐.๒๔	๐.๐๘๑	๐.๕๔๘
	ม.ต้น หรือเทียบเท่า	๐.๒๐	๐.๑๔๐	๐.๗๔๗
	ม.ปลาย / ปวช.	๐.๐๘	๐.๑๔๑	๐.๙๘๘
	ป.ตรีหรือสูงกว่า	-๐.๑๕	๐.๑๕๙	๐.๙๒๔
ป.ตรีหรือสูงกว่า	ประถมศึกษา	๐.๓๙**	๐.๐๙๘	๐.๐๐๓
	ม.ต้น หรือเทียบเท่า	๐.๓๕	๐.๑๐๐	๐.๐๙๐
	ม.ปลาย / ปวช.	๐.๒๓	๐.๐๒๓	๐.๒๖๗
	อนุ ป.ตรี/ ปวส.	๐.๑๕	๐.๑๕๙	๐.๙๒๔

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมุติฐานที่ ๕ ผู้นำชุมชนที่มี อาชีพต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ แตกต่าง
กัน

ตารางที่ ๔.๒๐ การเปรียบเทียบผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของ
ประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามอาชีพหลักของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

อาชีพ	N	$\bar{X}$	S.D.	F	Sig.
เกษตรกร	๑๕๙	๓.๘๖	๐.๘๑๔	๕.๒๑๓**	๐.๐๐๐
รับจ้าง	๑๒๔	๓.๗๔	๐.๘๔๓		
ค้าขาย	๕๐	๓.๕๘	๐.๘๖๗		
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	๒๕	๓.๘๕	๐.๗๔๓		
อื่นๆ	๑๗	๓.๒๑	๐.๗๗๒		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๔.๒๐ เมื่อเปรียบเทียบผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหม
วิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ที่มีอาชีพ ต่างกัน ๕
ระดับ ได้แก่ เกษตรกร , รับจ้าง , ค้าขาย , รับราชการ/รัฐวิสาหกิจและอื่นๆ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ ,
๓.๗๔ , ๓.๕๘ ๓.๘๕ และ ๓.๒๑ ตามลำดับ) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า
ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง
ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม
แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมุติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความ
แตกต่าง ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่าคู่ที่มีความ
แตกต่างกันได้แก่ เกษตรกร กับ รับจ้าง , เกษตรกร กับ ค้าขาย , เกษตรกร กับ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ
, รับจ้าง กับ ค้าขาย และ รับจ้าง กับ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๒๑

ตารางที่ ๔.๒๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

(I) อาชีพ	(J) อาชีพ	Mean Difference (I – J)	Std. Error	Sig.
เกษตรกร	รับจ้าง	-๐.๑๒*	๐.๑๐๓	๐.๐๓๖
	ค้าขาย	-๐.๓๐**	๐.๑๐๕	๐.๐๐๐
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-๐.๓๒**	๐.๑๑๗	๐.๐๐๒
	อื่นๆ	-๐.๑๓	๐.๑๕๐	๐.๒๙๑
รับจ้าง	เกษตรกร	๐.๑๒*	๐.๐๕๗	๐.๐๓๖
	ค้าขาย	-๐.๑๘*	๐.๐๘๐	๐.๐๒๘
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-๐.๒๐	๐.๑๐๕	๐.๐๖๑
	อื่นๆ	-๐.๐๑	๐.๑๒๔	๐.๙๔๕
ค้าขาย	เกษตรกร	๐.๓๐**	๐.๐๗๗	๐.๐๐๐
	รับจ้าง	๐.๑๘*	๐.๐๘๐	๐.๐๒๘
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-๐.๐๒	๐.๑๑๗	๐.๘๖๔
	อื่นๆ	๐.๑๗	๐.๑๓๔	๐.๒๑๐
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกร	๐.๓๒**	๐.๑๐๓	๐.๐๐๒
	รับจ้าง	๐.๒๐	๐.๑๐๕	๐.๐๖๑
	ค้าขาย	๐.๐๒	๐.๑๑๗	๐.๘๖๔
	อื่นๆ	๐.๑๙	๐.๑๕๐	๐.๒๑๑
อื่นๆ	เกษตรกร	๐.๑๓	๐.๑๒๒	๐.๒๙๑
	รับจ้าง	๐.๐๑	๐.๑๒๔	๐.๙๔๕
	ค้าขาย	-๐.๑๗	๐.๑๓๔	๐.๒๑๐
	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-๐.๑๙	๐.๑๕๐	๐.๒๑๑

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

สมมุติฐานที่ ๖ ผู้นำชุมชนที่มี รายได้ต่างกัน มีบทบาทในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ แตกต่าง
กัน

ตารางที่ ๔.๒๒ การเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร
ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน จำแนกตามรายได้ของ
ผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๗๕)

รายได้	N	$\bar{X}$	S.D.	t	Sig.
น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๙๔	๓.๘๒	๐.๙๔๙	๗.๓๓๖**	๐.๐๐๐
๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕๕	๓.๖๖	๐.๗๕๗		
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๗๔	๓.๙๗	๐.๘๖๒		
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๖	๓.๕๔	๐.๗๒๘		
๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๒๖	๓.๖๕	๐.๗๕๓		

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

จากตาราง ๔.๒๒ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลัก
พรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวม ที่มีรายได้
ต่างกัน ๕ ระดับ ได้แก่ น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท , ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท , ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐
บาท , ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท และ ๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๒ , ๓.๖๖ ,
๓.๙๗ , ๓.๕๔ และ ๓.๖๕ ตามลำดับ) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่า ผู้ตอบ
แบบสอบถามที่มีรายได้ต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลัก
พรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมแตกต่างกัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมุติฐาน เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง ด้วยวิธี
ผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันได้แก่
น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท , น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท กับ ๑๕,๐๐๑ -
๒๐,๐๐๐ บาท , ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท กับ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท , ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐
บาท กับ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท , ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท กับ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
และ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท กับ ๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป รายละเอียดตามตารางที่ ๔.๒๓

ตารางที่ ๔.๒๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) จำแนกตาม
รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

(I) รายได้	(J) รายได้	Mean Difference (I - J)	Std. Error	Sig.
น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๖	๐.๐๖๒	๐.๓๒๖
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	-๐.๑๖*	๐.๐๗๓	๐.๐๒๘
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	-๐.๔๒**	๐.๑๐๕	๐.๐๐๐
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	-๐.๐๓	๐.๑๐๕	๐.๗๔๙
๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	-๐.๐๖	๐.๐๖๒	๐.๓๒๖
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	-๐.๒๒**	๐.๐๖๗	๐.๐๐๑
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	-๐.๔๘**	๐.๑๐๐	๐.๐๐๐
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	-๐.๐๙	๐.๑๐๐	๐.๓๔๗
๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๐.๑๖**	๐.๐๗๓	๐.๐๒๘
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๒๒**	๐.๐๖๗	๐.๐๐๑
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	-๐.๒๖*	๐.๑๐๘	๐.๐๑๘
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๐.๑๓	๐.๑๐๘	๐.๒๓๒
๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๐.๔๒**	๐.๑๐๕	๐.๐๐๐
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๔๘**	๐.๑๐๐	๐.๐๐๐
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๐.๒๖*	๐.๑๐๘	๐.๐๑๘
	๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	๐.๓๘**	๐.๑๓๑	๐.๐๐๔
๒๐,๐๐๑ บาท ขึ้นไป	น้อยกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๐.๐๓	๐.๑๐๕	๐.๗๔๙
	๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๐.๐๙	๐.๑๐๐	๐.๓๔๗
	๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	-๐.๑๓	๐.๑๐๘	๐.๒๓๒
	๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	-๐.๓๘**	๐.๑๓๑	๐.๐๐๔

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑

ตารางที่ ๔.๒๔ ตารางสรุปสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ผลการทดสอบ				
		ค่า t	ค่า F	sig	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
สมมติฐานที่ ๑	เพศ	๒.๕๒๒	-	๐.๐๐๘	✓	
สมมติฐานที่ ๒	อายุ		๑.๙๗๓	๐.๑๖๑		✓
สมมติฐานที่ ๓	สถานภาพ		๔.๙๘๑	๐.๐๐๑	✓	
สมมติฐานที่ ๔	ระดับการศึกษา		๔.๙๘๑	๐.๐๐๑	✓	
สมมติฐานที่ ๕	อาชีพ		๕.๒๐๘	๐.๐๐๐	✓	
สมมติฐานที่ ๖	รายได้		๕.๒๑๓	๐.๐๐๐	✓	

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐานจำนวน ๖ สมมติฐาน มีสมมติฐานที่ ๒ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้นคือ อายุ พบว่า ปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนสมมติฐานที่ ๑ , ๓ , ๔ , ๕ และ ๖ ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรต้นคือ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ซึ่งยอมรับสมมติฐาน

๔.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

๔.๔.๑ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๕ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑	ไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ	๒๔
๒	ข้อมูลบางอย่างได้รับเพียงด้านเดียว	๗

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน พบว่า ไม่มีการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างเพียงพอ จำนวน ๒๔ คน และข้อมูลบางอย่างได้รับเพียงด้านเดียว มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๗ คน

ตารางที่ ๔.๒๖ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ให้มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงตรงตามความต้องการของประชาชน	๕๗
๒	ต้องให้ข้อมูลทั้งด้านดีและด้านไม่ดี เพื่อให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ	๒๗
๓	เป็นผู้รวบรวมข้อมูลให้กับประชาชนที่ต้องการ หากข้อมูลที่ประชาชนต้องการไม่มี ก็มีหน้าที่ในการหาเพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจ	๑๒
๔	ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของประชาชน	๔
๕	มีความซื่อสัตย์ในการให้ข้อมูล ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือปกปิดข้อมูลในสาระสำคัญ	๒

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลแก่ประชาชน พบว่า ให้มีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริงตรงตามความต้องการของประชาชน จำนวน ๕๗ คน รองลงมาคือต้องให้ข้อมูลทั้งด้านดีและด้านไม่ดี เพื่อให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจจำนวน ๒๗ คน และมีความซื่อสัตย์ในการให้ข้อมูล ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือปกปิดข้อมูลในสาระสำคัญ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๒ คน

๔.๔.๒ ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์ ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๒๗ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑	ไม่มีความยุติธรรมในการตัดสินใจ	๓๑
๒	ตัดสินใจให้กับพวกพ้องของตัวเอง	๑๒
๓	ไม่สามารถตัดสินใจปัญหาได้	๓

จากตารางที่ ๔.๒๗ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์ พบว่า ไม่มีความยุติธรรมในการตัดสินใจ จำนวน ๓๑ คน รองลงมาคือ ตัดสินใจให้กับพวกพ้องของตัวเอง จำนวน ๑๒ คน และไม่สามารถตัดสินใจปัญหาได้ มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๓ คน

ตารางที่ ๔.๒๘ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	ต้องมีความเป็นกลางในการตัดสินใจ	๕๕
๒	ต้องรับฟังพยานหลักฐานอย่างรอบด้านก่อนการตัดสินใจ	๓๑
๓	ต้องทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือและมีความเต็มใจในการให้ความยุติธรรมต่อคู่กรณี	๒๖
๔	หากการตัดสินใจจะทำให้เกิดข้อพิพาทเพิ่มมากขึ้นควรหาคนกลางในการไกล่เกลี่ย	๙

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านด้านการตัดสินเรื่องผลประโยชน์ พบว่า ต้องมีความเป็นกลางในการตัดสิน จำนวน ๕๕ คน รองลงมาคือต้องรับฟังพยานหลักฐานอย่างรอบด้านก่อนการตัดสิน จำนวน ๓๑ คน และหากการตัดสินใจจะทำให้เกิดข้อพิพาทเพิ่มมากขึ้นควรหาคนกลางในการไกล่เกลี่ย มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๙ คน

๔.๔.๓ ข้อคิดเห็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ตารางที่ ๔.๒๙ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑	มีปัญหาทะเลาะกันของเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง	๔๗
๒	ผู้นำชุมชนไม่ฟังความเห็นของประชาชนในชุมชน	๒๒
๓	มีการแบ่งพรรคแบ่งพวก	๑๔
๔	ผู้นำชุมชนมักไม่มีเวลาในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในชุมชน	๑๑

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน พบว่า มีปัญหาทะเลาะกันของเพื่อนบ้าน ญาติพี่น้อง จำนวน ๔๗ คน รองลงมาคือ ผู้นำชุมชนไม่ฟังความเห็นของประชาชนในชุมชน จำนวน ๒๒ คน และผู้นำชุมชนมักไม่มีเวลาในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๑ คน

ตารางที่ ๔.๓๐ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	มีการรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย	๔๔
๒	ให้ทุกส่วนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น	๓๗
๓	พยายามหาจุดศูนย์กลางร่วม	๒๕
๔	ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในกิจกรรมของชุมชน	๒๒
๕	ส่งเสริมให้ประชาชนมีการติดต่อประสานงานกับชุมชนใกล้เคียง โดยผู้นำชุมชนเป็นตัวเชื่อม	๑๒

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีการรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย จำนวน ๔๔ คน รองลงมาคือให้ทุกส่วนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น จำนวน ๓๗ คน และส่งเสริมให้ประชาชนมีการติดต่อประสานงานกับชุมชนใกล้เคียง โดยผู้นำชุมชนเป็นตัวเชื่อม มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๑๒ คน

๔.๔.๔ ข้อคิดเห็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓๑ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑	ไม่มีการแบ่งงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำ	๓๕
๒	การแบ่งงานบางครั้งผู้ปฏิบัติไม่สามารถตัดสินใจทำอะไรได้	๒๔
๓	การแบ่งงานบางครั้งกระจุกตัวกับคนบางกลุ่ม	๑๐
๔	คนที่ได้รับหน้าที่บางครั้ง ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	๗
๕	มาตรการ หรือกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นไม่สามารถใช้บังคับได้	๑

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง พบว่า ไม่มีการแบ่งงานให้ประชาชนมีส่วนร่วมทำ จำนวน ๓๕ คน รองลงมาคือ การแบ่งงานบางครั้งผู้ปฏิบัติไม่สามารถตัดสินใจทำอะไรได้ จำนวน ๒๔ คน และมาตรการ หรือกฎเกณฑ์ที่ตั้งขึ้นไม่สามารถใช้บังคับได้ จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๔.๓๒ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับข้อเสนอแนะของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง

ลำดับ	ข้อเสนอแนะ	ความถี่
๑	การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แต่ละคนเป็นคนดำเนินการ โดยมีผู้นำชุมชนเป็นพี่เลี้ยง	๒๗
๒	ในการแบ่งหน้าที่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าตัวก่อน	๒๓
๓	เมื่อมีการมอบหน้าที่ให้ปฏิบัติ ต้องให้อำนาจในการตัดสินใจด้วย	๑๖
๔	มีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่	๑๑
๕	มีมาตรการบังคับที่ทุกภาคส่วนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด	๓

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการจัดโครงสร้างและการมอบหมายหน้าที่เพื่อป้องกันปัญหาความขัดแย้ง มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แต่ละคนเป็นคนดำเนินการ โดยมีผู้นำชุมชนเป็นพี่เลี้ยง จำนวน ๒๗ คน รองลงมา คือในการแบ่งหน้าที่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าตัวก่อนจำนวน ๒๓ คน และมีมาตรการบังคับที่ทุกภาคส่วนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน ๓ คน

๔.๔.๕ ข้อคิดเห็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการลดความขัดแย้งทางด้านคุณค่า ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่

จากคำถามปลายเปิดของแบบสอบถาม ผู้ตอบส่วนมากระบุปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการลดความขัดแย้งทางด้านคุณค่า ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ดังนี้

ตารางที่ ๔.๓๓ ความคิดเห็นของประชาชน เกี่ยวกับปัญหาของบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ด้านการลดความขัดแย้งทางด้านคุณค่า ค่านิยม ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่

ลำดับ	ปัญหา/อุปสรรค	ความถี่
๑	คนหนุ่มสาวไม่สนใจประเพณีท้องถิ่น	๕๙
๒	เมื่อมีเทคโนโลยีเข้ามาทำให้วิถีชีวิตต่างๆเปลี่ยนไป	๒๗
๓	เกิดความขัดแย้งในเรื่องความเชื่อของคนในชุมชน	๑๑
๔	มีปัญหาในการจัดการเรื่องที่ดินทำางาน	๙

๔) นายจรศักดิ์ คำวินิจ	รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู คนที่ ๒
๕) นายอาทิตย์ สมนา	ประธานสภา องค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู
๖) นายอัศรเดช เทพจักร	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู
๗) นายเอกพล ศิลธรรม	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๔ บ้านทุ่งม่าน
๘) นายนิกร ชมพูกา	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ ๑๐ บ้านดอยโตน

ผลการวิจัยพบว่า

๑.แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในหลักเมตตา

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ไว้ว่าในการใช้หลักความเมตตา ในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนนั้น ต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของกลุ่มคนนั้นๆ ก่อน ไม่ใช่จะต้องให้ความช่วยเหลือไปหมด ในความเมตตานั้นเป็นความหวังดีอยากให้ผู้อื่นมีความสุข พ้นจากความทุกข์ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...เนื่องจากสังคมต้องมีคนอาศัยอยู่ร่วมกัน ไปอาจจะเกิดมุมมองความคิดเห็นต่างกัน ก่อนให้เกิดความไม่เข้าใจกัน นำไปสู่ความต้องการที่แตกต่าง จึงมีความจำเป็นต้องรู้จักการแบ่งปัน เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ...”^๑

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การที่คนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก เป็นสังคม ซึ่งต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันต้องใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน ต้องรู้จักยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน เพราะการอยู่ร่วมกันเป็นสังคมย่อมต้องมีทั้งคนที่มีความคิดเห็นไม่ตรงกัน คนทุกคนมีทั้งความดีและไม่ดีอยู่ในตัวทั้งนั้น การที่จะให้ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุขทุกคนต้องรู้จักเป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...การพูดคุยกะจาดด้วยเหตุผล ยอมรับด้วยความเป็นจริงโดยใช้หลักเมตตาธรรม...”^๒

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่าการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม ต้องใช้เหตุและผลประกอบการอยู่ร่วมกัน หากขาดเหตุและผลที่ทุกคนพึงยึดแล้วย่อมหมายถึงการขาดซึ่งหลักในการยึดเหนี่ยวจิตใจการกระทำย่อมต้องมีความลำเอียงหาประโยชน์ใส่ตัวโดยไม่สนใจผู้อื่นว่าจะเดือดร้อนอย่างไร

“...หาที่มาของความขัดแย้งและหาวิธีประนีประนอมให้ทั้งสองฝ่ายลดความรุนแรง ในเรื่องของอารมณ์ การโต้เถียงกันโดยวิเคราะห้ด้วยความเป็นธรรม...”^๓

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาความขัดแย้งมักมีเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา แม้จะเป็นพ่อแม่ลูก ก็ตาม บางครั้งปัญหาเหล่านี้จะสะสมตามกาลเวลาทำให้ยิ่งพอกพูนขึ้นเรื่อยๆ หากไม่ใช้ความเมตตาในการแก้ปัญหาแล้วอาจจะเกิดเรื่องที่ร้ายแรงตามมาได้

กล่าวโดยสรุปแล้ว แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งของประชาชนตำบลป่า โดยการใช้หลักความเมตตา ในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนนั้น โดยเฉพาะการที่คนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมาก เป็นสังคม ซึ่งต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันต้องใช้ชีวิตอยู่

^๑ สัมภาษณ์ นายอัศรเดช เทพจักร , ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๒ สัมภาษณ์ นายเอกพล ศิลธรรม , ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านทุ่งม่าน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๓ สัมภาษณ์ นายจรศักดิ์ คำวินิจ , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

ร่วมกัน ต้องรู้จักยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกันมีความหวังดี อยากให้ผู้อื่นมีความสุข พ้นจากความทุกข์ เป็นผู้ให้มากกว่าเป็นผู้รับ

๒.แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในหลักกรุณา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในหลักกรุณา เพราะหากทุกคนมีความกรุณา ปราณีต่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันแล้วการอยู่ร่วมกันก็จะสงบสุข ปราศจากเรื่องราวร้ายแรงหรือเรื่องที่ไม่ดี ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...ช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ บำบัดความทุกข์ความเป็นอยู่ให้พ้นทุกข์พ้นความยากลำบาก...”^๔

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การช่วยเหลือผู้อื่นเป็นสิ่งที่ทุกคนพึงกระทำ การช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องมีในสังคมปัจจุบัน หากทุกคนมีแต่คิดถึงแต่ตัวเองสังคมคงเดือดร้อนกันทั่วทุกแห่ง ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...ในการนำหลักกรุณามาใช้ในการแก้ไขความขัดแย้งของประชาชนต้องมีความกรุณาในการช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ด้วยความเต็มใจ เข้าไปแก้ปัญหาด้วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและด้วยความบริสุทธิ์ใจ...”^๕

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การที่ช่วยเหลือบุคคลใดๆ ก็แล้วแต่หากช่วยเหลือด้วยความ บริสุทธิ์ใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ย่อมได้ประโยชน์มากกว่า การทำสิ่งใดแล้วหวังผลตอบแทน เพราะหากสามารถแก้ไขปัญหานั้น อาจจะเป็นการเพิ่มปัญหาอีกหลายๆ อย่างขึ้นมาก็ได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...การแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่กระทบกับคนหมู่มากหรือกระทบต่อชุมชนสิ่งแวดล้อม จำเป็นอย่างยิ่ง...”^๖

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า ทุกคนต้องมีความกรุณาต่อทั้งตนเอง ญาติพี่น้อง รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้พบ ได้เห็น และการแก้ไขปัญหานั้นๆ ไม่ควรมองเพียงด้านเดียวต้องศึกษาให้รอบด้าน เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น หรือต่อสังคมรอบข้างด้วย

“...ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นที่พึ่ง เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ให้เกิดความสมหวังกับทุกฝ่าย ให้มีความชัดเจนและมีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน...”^๗

จากคำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นว่า การที่ปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์โดยการเป็นที่พึ่งในเรื่องของการให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ และการช่วยเหลือในเรื่องที่พอช่วยได้ เป็นการให้ความกรุณาเบื้องต้น โดยที่ไม่เดือดร้อนตัวเอง และช่วยให้ผู้ที่เดือดร้อนได้รับการช่วยเหลือ แม้เพียงคำแนะนำหากนำไปปฏิบัติแล้วเกิดประโยชน์ก็เท่ากับเป็นความกรุณาอย่างหนึ่ง

กล่าวโดยสรุปแล้วความกรุณาที่จะให้แก่ผู้อื่นนั้นต้องเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ทุกคนต้องมีความกรุณาต่อทั้งตนเอง ญาติพี่น้อง รวมถึงทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้พบ ได้เห็น และการแก้ไขปัญหานั้นๆ ไม่ควรมองเพียงด้านเดียวต้องศึกษาให้รอบด้าน เพื่อไม่ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น หรือต่อสังคมรอบข้างด้วย โดยการเป็นที่พึ่งในเรื่องของการให้คำปรึกษา การให้คำแนะนำ

^๔ สัมภาษณ์ พระอธิการอนันต์ อนนโท , เจ้าอาวาสวัดวังหลวง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๕ สัมภาษณ์ นายเอกพล ศีลธรรม , ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านทุ่งมัน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๖ สัมภาษณ์ นายจรศักดิ์ คำวินิจ , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๗ สัมภาษณ์ นายอัครเดช เทพจักร , ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

และการช่วยเหลือในเรื่องที่พอช่วยได้ เป็นการให้ความกรุณาเบื้องต้น โดยที่ไม่เดือนร้อนตัวเอง และช่วยให้ผู้ที่เดือดร้อนได้รับการช่วยเหลือ

๓.แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ในหลักมูทิตา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ในหลักมูทิตา คือ ความพลอยยินดีด้วยในเมื่อผู้อื่นได้ดี ข้อมูลที่นี้เป็นหลักธรรมของผู้มีลักษณะใจกว้างขวาง ยินดีต่อความดีของผู้อื่น นับได้ว่าเป็นการกระทำความบุญหรือความดีอย่างหนึ่ง

“...ใช้เพื่อให้ผู้อื่นมีความสุข มีจิตใจผ่องใสบันเทิงปรองดองด้วยการชื่นบานอยู่เสมอ...”^๘

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การมีหลักมูทิตาในตนเองจะทำให้สามารถที่จะควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดความอิจฉา ริษยา ผู้อื่นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตนเอง และร่วมแสดงความยินดีกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...ปลูกจิตสำนึกให้คนในชุมชนอยู่ด้วยกันด้วยความรักความสามัคคีแบ่งปันช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น...”^๙

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การส่งเสริมให้ชุมชนทำความดี สนับสนุนให้ความรู้ในการจัดการ ครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม ให้ทุกภาคส่วนมีหลักมูทิตาจิต จะทำให้สังคมอยู่กันด้วยความสงบสุข ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ไม่แก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน ให้ความช่วยเหลือกัน อีกทั้งยังยอมรับบทบาทของแต่ละคนที่มีอยู่ในชุมชน ในท้องถิ่น เป็นการส่งเสริมความสามัคคีในชุมชน ทุกภาคส่วนมีความสามัคคี ช่วยเหลือกัน

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักมูทิตาที่ผู้นำพึงส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดขึ้นนั้น จะทำให้การอยู่ร่วมกันของประชาชนในชุมชนเกิดความสามัคคี และทำให้สามารถที่จะควบคุมตัวเองไม่ให้เกิดความอิจฉา ริษยา ผู้อื่นเมื่อเห็นผู้อื่นได้ดีกว่าตนเอง ร่วมแสดงความยินดีกับผู้อื่นด้วยความจริงใจ เกิดการช่วยเหลือเกื้อกูลกันในหมู่ประชาชนด้วยกัน ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งของชุมชน

๔.แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ในหลักอุเบกขา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงแนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ในหลักอุเบกขา คือ การวางใจเป็นกลางโดยพิจารณาข้อเท็จจริงกล่าวคือ ในการตัดสินใจเรื่องใด ๆ จะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผลอย่างถูกต้อง ด้วยความเที่ยงธรรม สามารถใช้สติปัญญาพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องประกอบด้วยเหตุผล แล้วปฏิบัติลงไปด้วยความเยือกเย็นสุขุมรอบคอบ สามารถดำรงมั่นรักษาความถูกต้องหรือความยุติธรรมไว้ได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

การปฏิบัติตามหลักอุเบกขา คือ รู้จักวางเฉยให้ยึดทางสายกลางไม่เอนเอียง ชี้แนวทางที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม

^๘ สัมภาษณ์ พระอริการอนันต์ อนนโท , เจ้าอาวาสวัดวังหลวง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^๙ สัมภาษณ์ นายจรศักดิ์ คำวินิจ , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

“...ไม่ควรซ้ำเติม และรู้จักให้ออกาสและเริ่มต้น...”^{๑๐}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การวางเฉยเป็นหลักที่ต้องมีในการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ เพราะหากเหตุการณ์ใดๆ เกิดขึ้นที่มีทั้งเรื่องที่ดีและเรื่องที่ร้ายแรง ต้องรู้จักควบคุมไม่ให้ตื้นตกใจ มีสติ ไตร่ตรองเรื่องนั้นๆ อย่างถ่องแท้ รู้จักแยกแยะและให้ออกาสแก่ผู้ที่เกิดความผิดให้สามารถแก้ไขสิ่งต่างๆ หากผู้นั้นต้องการแก้ไขใหม่ แต่หากผู้นั้นหรือบุคคลนั้นไม่มีการปรับปรุงตัวก็ให้รู้จักวางเฉย จึงมีความจำเป็นจะต้องยึดตามกฎแห่งกรรม จะลดปัญหาความขัดแย้งลงได้ ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...รู้จักการวางเฉย อะไรจะเกิดใครจะนึกหากไม่หวั่นไหว รักษาใจเป็นกลาง...”^{๑๑}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่าการรู้จักวางเฉย เรื่องอะไรจะเกิดก็ให้เกิดขึ้น เพราะไม่สามารถเข้าไปห้ามได้ จึงต้องเตรียมพร้อมที่จะรับรู้และ เข้าใจว่าทุกสิ่งทุกอย่างเป็นไปตามกฎแห่งกรรมต้องมีเหตุผลเข้าใจในหลักเหตุผลและปัจจัย และไม่หวั่นไหวต่อเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้น รู้จักควบคุมตนเอง

“...ในฐานะผู้นำชุมชนต้องทำตัว ทำใจ ให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งพูดคุ้ยและรับฟัง ถึงที่มาของความขัดแย้งและแก้ไขด้วยเมตตาจิตที่เป็นกุศล...”^{๑๒}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า ในฐานะความเป็นผู้นำจึงต้องมีความหนักแน่นในความคิด อารมณ์ มีเหตุและผลในการปฏิบัติ รับฟังทุกเรื่องทุกข้อมูลและนำมาประมวลเป็นข้อมูลที่ประกอบการตัดสินใจ ทั้งเรื่องที่ดี และเรื่องที่ไม่ดี โดยใช้หลักคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในเรื่องของการปล่อยวาง เดินทางสายกลาง รู้เท่าทันจิตใจ มีสติ

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักอุเบกขา เป็นหลักที่ผู้นำชุมชนพึงมีมากที่สุด เนื่องจากต้องเป็นคนกลางในการประสานงานและเป็นคนกลางในการตัดสินปัญหาต่างๆ ดังนั้นการวางใจเป็นกลางโดยพิจารณาข้อเท็จจริงก่อนการตัดสินใจเรื่องใด ๆ นั้นจะต้องพิจารณาใคร่ครวญด้วยปัญญา มีเหตุผลอย่างถูกต้อง ด้วยความเที่ยงธรรม สามารถใช้สติปัญญาพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างถูกต้องประกอบด้วยเหตุผลแล้วปฏิบัติลงไปด้วยความเยือกเย็นสุขุมรอบคอบ จึงจะสามารถดำรงรักษาความถูกต้องหรือความยุติธรรมไว้ได้

๕.แนวทางในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้กล่าวถึงความสำคัญของการใช้หลักพรหมวิหาร ในการพัฒนาบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ไว้ว่า หลักธรรมที่เรียกว่า พรหมวิหาร ๔ ถือได้ว่าเป็นหลักธรรมของผู้บริหาร / ผู้นำชุมชนที่จะต้องมีและนำมาใช้ในชุมชน ซึ่งหากเมื่อเกิดความขัดแย้งในชุมชนแล้ว การแก้ไขปัญหาดังกล่าวผู้นำจะต้องใช้ เหตุและผลในการพิจารณา ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...หลักพรหมวิหาร ๔ คือสิ่งที่สามารถนำไปแก้ไขความขัดแย้งให้กับพี่น้องประชาชนได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้มากที่สุดถ้าคนในชุมชนรู้จักให้ความรัก ความสงสาร ความปรารถนาดี มีจิตใจที่ดี ต่อคนที่อยู่ร่วมกันในสังคม...”^{๑๓}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า การที่เรามีความเมตตา กรุณาสามารถทำให้เราเข้าไปนั่งในหัวใจของคนในชุมชนได้ ให้เขารักและศรัทธาเราด้วยน้ำจิต ไม่ใช่ด้วยน้ำเงิน ดังนั้นการนำหลักพรหม

^{๑๐} สัมภาษณ์ นายมีแก้ว นุเลา , นายกองคการบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๑} สัมภาษณ์ นายสะอาด เกตุวงศ์ , รองนายกองคการบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๒} สัมภาษณ์ นายอาทิตย์ สมนา , ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๔ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๓} สัมภาษณ์ นายมีแก้ว นุเลา , นายกองคการบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

วิหาร ๔ มาใช้เป็นหลักในการทำงานซึ่งแนวทางการปฏิบัติในการดำรงชีวิต ของประชาชน ดังที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญกล่าวไว้ว่า

“...ในการแก้ไขความขัดแย้งด้วยความเมตตา กรุณา ดีกว่าการใช้อำนาจ หน้าที่...”^{๑๔}

จากคำกล่าวนี้นี้สะท้อนให้เห็นว่า อำนาจหน้าที่โดยแท้จริงเกิดจากการยอมรับของประชาชน หากมีอำนาจแต่ไม่สามารถที่จะให้ใครทำตามที่ตั้งใจ อำนาจนั้นก็ไม่มีผล แต่หากคำแนะนำที่ให้ไป แม้ไม่ใช่อำนาจที่มีตามหน้าที่ แต่หากมีการนำไปปฏิบัติแล้วเกิดผลก็คืออำนาจเหนือจิตใจของผู้รับฟังมีอิทธิพลมากกว่าอำนาจตามหน้าที่

กล่าวโดยสรุปแล้ว หลักธรรมที่เรียกว่า พรหมวิหาร ๔ การใช้หลักความเมตตาในการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างกลุ่มคนนั้น ต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของกลุ่มคนนั้นๆ ก่อน ในความเมตตานั้นเป็นความหวังดีอยากให้ผู้อื่นมีความสุข พ้นจากความทุกข์ เนื่องจากสังคมต้องมีคนอาศัยอยู่ร่วมกัน ก่อนให้เกิดความไม่เข้าใจกัน นำไปสู่ความต้องการที่แตกต่าง จึงมีความจำเป็นต้องรู้จักการแบ่งปัน เป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ การพูดคุยเจรจาด้วยเหตุและผล หาที่มาของความขัดแย้งและหาวิธีประนีประนอมให้ทั้งสองฝ่ายลดความรุนแรงในเรื่องของอารมณ์ การโต้เถียงกันโดยวิเคราะห์ด้วยความเป็นธรรม การแก้ไขความขัดแย้งของประชาชนต้องมีความกรุณาในการช่วยเหลือให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ด้วยความเต็มใจ เข้าไปแก้ปัญหาด้วยโดยไม่หวังสิ่งตอบแทนและด้วยความบริสุทธิ์ใจการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นโดยไม่กระทบกับคนหมู่มากหรือกระทบต่อชุมชนสิ่งแวดล้อม

สรุปได้ดังนี้ ผู้นำชุมชน จึงจำเป็นที่จะต้องเป็นที่พึ่ง เป็นที่ปรึกษาให้คำแนะนำ ให้เกิดความสมหวังกับทุกฝ่าย ให้มีความชัดเจนและมีแนวทางปฏิบัติร่วมกัน ภายใต้การเจรจาที่ให้เกิดความโปร่งใสใช้เพื่อให้อยู่ดีมีสุขอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ชุมชนทำความดี สนับสนุนให้ความรู้ในการจัดการครอบครัว ชุมชน สิ่งแวดล้อม ประจักษ์สำนึกให้คนในชุมชนอยู่ด้วยกันด้วยความรักความสามัคคีแบ่งปันช่วยเหลือคนที่ด้อยโอกาสให้มีคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น สนับสนุนให้เด็กและเยาวชนปฏิบัติตัวเป็นคนดี โดยมีชุมชนเป็นผู้ให้ความรู้ความเข้าใจ เมื่อเด็กและเยาวชนทำความดี มีการยกย่องแสดงความยินดีเพื่อเป็นกำลังใจให้เด็กและเยาวชนทำความดี เพื่อตนเองและชุมชน การรู้จักวางเฉยให้ยืดยางสายกลางไม่เอนเอียง ชี้แนวทางที่ถูกต้องตามครรลองครองธรรม ไม่ควรซ้ำเติม และรู้จักให้ออกาสและเริ่มต้น จะลดปัญหาความขัดแย้งลงได้โดยการวางเฉย อะไรจะเกิดใครจะนึกหากไม่หวั่นไหว รักษาใจเป็นกลางต้องมีเหตุผลเข้าใจในหลักเหตุผลและปัจจัย และในฐานะผู้นำชุมชนต้องทำตัว ทำใจ ให้เป็นกลาง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ใช้หลักคำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าในเรื่องของการปล่อยวาง เดินทางสายกลาง รู้เท่าทันจิตใจ มีสติ โดยการเข้าไปพูดคุยและรับฟัง ถึงที่มาของความขัดแย้งและแก้ไขด้วยความเมตตาจิตที่เป็นกุศล

๔.๖ ผลการวิเคราะห์บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน โดยวิธีวิจัยแบบผสมผสาน

จากผลการวิจัยเชิงประจักษ์ทำให้ทราบว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ซึ่งได้ศึกษาตามตัวแปรทางด้านบทบาท ประกอบด้วย บทบาทด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูล บทบาทด้านการตัดสินเรื่องผลประโยชน์ บทบาทด้านการส่งเสริมค่านิยมในชุมชน บทบาทด้านการจัดโครงสร้างของชุมชน บทบาท

^{๑๔} สัมภาษณ์ นายจรศักดิ์ คำวินิจ , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

ด้านการเป็นตัวกลางในการเชื่อมความสัมพันธ์ของคนในพื้นที่ กับการวิเคราะห์บทบาทของผู้นำตามหลักพรหมวิหาร ๔ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

๑) ปัญหาของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน

บทบาทของผู้นำในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ในองค์รวมพบว่าปัญหาความขัดแย้งของประชาชนในพื้นที่โดยมากจะเป็นปัญหาความขัดแย้งในการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๔๐ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับเพื่อนบ้าน รองลงมา คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๖๐ ปัญหาความขัดแย้งเรื่องที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๐ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับญาติ พี่น้อง คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๙๐ ปัญหาความขัดแย้งในด้านความเชื่อ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๘๐ ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๐ ปัญหาความขัดแย้งในเรื่องการให้ประโยชน์จากลำเหมืองสาธารณะ คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๑๐ ปัญหาความขัดแย้งส่วนตัวกับ ผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๘ ปัญหาความขัดแย้งในด้านการนับถือศาสนา หรือบรรพบุรุษ หรือผีปู่ ผีย่า คิดเป็นร้อยละ ๒.๔๐ และ ปัญหาความขัดแย้งในด้านเชื้อชาติ มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๑.๓๐ ตามลำดับ

๒) บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านข้อมูล

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ในความขัดแย้งด้านข้อมูล ซึ่งหมายถึง ข้อมูลขัดกัน ขาดข้อมูล เข้าใจผิด ขาดการสื่อสาร หรือสื่อสารไม่ถูกต้อง สับสนเรื่องหน้าที่ และมุมมองต่างกันในเรื่องของข้อมูล พบว่า การให้ข้อมูลของผู้นำชุมชนในบางครั้งการให้ข้อมูลไม่ครบถ้วน ให้ข้อมูลเพียงด้านเดียว และการสื่อสารที่ออกไป ในบางครั้งทำให้ข้อมูลที่ออกไปผิดพลาด ข้อความคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง เกิดการเข้าใจผิดในสาระสำคัญของข้อมูล อีกทั้งยังไม่มีการนำเสนอข้อมูลในบางเรื่อง จึงทำให้เกิดปัญหาขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะ บางครั้งข้อมูลมีจำนวนมาก ผู้นำชุมชนเองก็ยักรับทราบข้อมูลมาไม่ครบ จึงทำให้เวลาที่มาสื่อสารกับประชาชนในพื้นที่เองก็ได้ข้อมูลมาเพียงบางส่วนเท่านั้น ดังนั้นผู้นำชุมชนจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้พร้อมสำหรับการเป็นผู้รับทราบข้อมูลและถ่ายทอดข้อมูลไปยังประชาชนในพื้นที่ด้วย

นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านข้อมูล ในข้อที่ว่าผู้นำชุมชนยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชน (๓.๘๐ = มาก) การที่ผู้นำยอมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาชุมชน หรือหมู่บ้านเป็นอย่างมาก เนื่องจากการรับฟังความคิดเห็น ความต้องการ สิ่งที่ประชาชนในชุมชนคิดและต้องการ รวมถึงรับฟังข้อมูลต่างๆ ที่จำเป็นต่อการแก้ไขปัญหาเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ของชุมชนหรือหมู่บ้าน จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...การรับฟังเรื่องราวต่างๆ จากประชาชน ของผู้นำจะทำให้ผู้นำรู้ถึงความต้องการและ

ปัญหาที่แท้จริงได้...”^{๑๕} และ “...การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนบางครั้งอาจจะต้องยอมไปแต่ก็สะท้อนให้เห็นว่าผู้นำเป็นที่ไว้วางใจแก่ประชาชน ที่จะบอกเล่าเรื่องราวต่างๆ ให้รับทราบ...”^{๑๖}

ในประเด็น ที่กล่าวว่าผู้นำชุมชนทำหน้าที่ประสานความเข้าใจแก่คู่กรณี (๓.๗๑ = มาก) ในเรื่องของการเป็นผู้ประสานความเข้าใจของคน สองฝ่าย เป็นแนวทางที่จำเป็นต้องกระทำ เนื่องจากมีผลกระทบในวงกว้าง ความขัดแย้งในชุมชนแม้เพียงน้อยนิด ก็สามารถที่จะลุกลามเป็นเรื่องใหญ่โตได้ด้วยเหตุเพราะมักมีการโยนโยนโยนตีพี่น้องมารวมด้วย ความรู้สึกเป็นพวกพ้องและความเป็นกลุ่มเดียวกันทำให้เกิดการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายกันได้ ซึ่งในบางครั้งสาเหตุอาจจะมีเพียงเรื่องนิดเดียว หากไม่ได้ประสานความเข้าใจ หรือได้รับข้อมูลที่เพียงพอของทั้ง ๒ กลุ่มก็อาจจะทำให้เรื่องลุกลามไปใหญ่โตได้จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...ปัญหาบางครั้งเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยหากทำความเข้าใจกันแต่แรกก็ไม่กลายเป็นเรื่องใหญ่โต...”^{๑๗} และ “...การเข้าใจผิดส่วนมากเกิดมาจากการที่แต่ละฝ่ายแต่ละคนเข้าใจไม่ตรงกัน หากทำความเข้าใจให้ตรงกันก็จะไม่เกิดปัญหาขึ้น...”^{๑๘}

๓) บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพลู อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์ หมายถึง ความขัดแย้งเกี่ยวกับทรัพยากรทางด้านธรรมชาติ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่ปรารถนาและต้องการ เช่น อำนาจ ตำแหน่งหน้าที่ การยอมรับของคนในชุมชน สิ่งเหล่านี้มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิต ดังนั้นแต่ละคนจึงมีความต้องการได้มา ในบางครั้งความต้องการดังกล่าวก็มากเกินไป หรือเกิดความต้องการพร้อมๆ กันหลายๆ คน ทรัพยากรที่มีอยู่มีจำนวนจำกัด ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้เกิดความขัดแย้งขึ้นได้ หรือแม้แต่การยอมรับจากผู้คนรอบข้างก็เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการ

นอกจากนั้น ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็นว่า บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ด้านผลประโยชน์ ในข้อเมื่อเกิดปัญหาการบุกรุกที่ดินสาธารณะในหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขได้ (๓.๖๕ = มาก) กล่าวคือ ปัญหาในเรื่องของที่ดินทำกิน เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและมีผลกระทบกับคนหมู่มาก ในการแก้ไขปัญหาก็จำเป็นต้องอาศัยผู้นำชุมชนในการแบ่งปันให้กับทุกคน ได้มีโอกาสใช้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะในหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะเป็นการประกอบอาชีพ หรือแม้แต่การหาประโยชน์จากที่ดินสาธารณะ ซึ่งในการตัดสินใจของผู้นำต้องมีกฎกติกาให้ทุกคนปฏิบัติ โดยกฎกติกาดังกล่าวก็มาจากข้อเสนอแนะของทุกคน จากการประชุมประชาคม นั้นเอง โดยจะต้องมีการยอมรับนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัดโดยมีผู้นำชุมชนเป็นผู้กำกับดูแลอีก ทอดหนึ่งจากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...การใช้ประโยชน์จากที่ดินสาธารณะมักมีปัญหาเกิดขึ้นจากการไม่เคารพกฎกติกาที่ชุมชนตั้งขึ้นมา ดังนั้นควรมีบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืน เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้

^{๑๕} สัมภาษณ์ นายมีแก้ว นุสาเลา , นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๖} สัมภาษณ์ นายสะอาด เกตุวงศ์ , รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๗} สัมภาษณ์ พระอธิการอนันต์ อนนโท , เจ้าอาวาสวัดวังหลวง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๑๘} สัมภาษณ์ นายอัครเดช เทพจักร , ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

ประโยชน์มากจนเกิดผลกระทบต่อสภาพพื้นที่สาธารณะนั้นๆ...”^{๑๙} และ “...ทุกคนต้องปฏิบัติตามกฎที่ตั้งขึ้นมาใช้บังคับ หากฝ่าฝืนจะถูกลงโทษจากผู้นำชุมชน หรือผู้ใหญ่บ้าน...”^{๒๐}

ในประเด็นที่เกี่ยวกับ ผู้นำชุมชนทำหน้าที่ตัดสินแล้วทั้งสองฝ่ายพอใจ (๓.๖๓ = มาก) ภาวะผู้นำนั้นจะต้องมีอำนาจในการที่จะควบคุม ดูแล กำกับ และตัดสินปัญหา ที่เกิดขึ้นได้อย่าง ยุติธรรม เกิดการยอมรับของคู่กรณี ใช้หลักเหตุและผลในการตัดสิน ไม่มีความลำเอียง ถึงแม้ว่าจะเป็น ญาติพี่น้องก็ใช้หลักความจริง ไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ตัดสินโดยการเจรจาไกล่เกลี่ยก่อน ที่จะ ตัดสินแพ้ ชนะ เพราะคนที่ชนะก็จะดีใจ แต่คนที่แพ้ก็จะคิดแค้น ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ อย่างแท้จริง จึงต้องใช้วิธีการที่นุ่มนวล โดยการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตร เพื่อให้ต่างฝ่าย ต่างพอใจ ด้วยกันทั้งคู่ จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...การที่จะให้ทั้งคู่กรณียอมรับการตัดสินของผู้นำ ชุมชนนั้น คู่กรณีต้องมีความเชื่อถือผู้นำที่ทำหน้าที่ตัดสินว่าจะสามารถตัดสินได้อย่างยุติธรรมไม่ลำเอียง ไปทางใดทางหนึ่ง...”^{๒๑} และ “...การตัดสินในบางเรื่องเกี่ยวกับคนหมู่มาก บางครั้งอาจจะต้องให้ บุคคลจากภายนอกที่คู่กรณีมีความเคารพร่วมในการพิจารณา เนื่องจากจะทำให้คู่กรณียอมรับผล การตัดสินได้อย่างเต็มใจ และยอมรับโดยดี...”^{๒๒}

๔) บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของ ประชาชนตำบล ป่าพล อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านคุณค่าหรือค่านิยม

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชน ตำบล ป่าพล อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ในเรื่องความขัดแย้งด้านคุณค่าหรือค่านิยม หมายถึง ความขัดแย้งที่เกิดจาก ศาสนาโลกทัศน์หรือความเชื่อต่างกัน การให้ความสำคัญที่ต่างกัน เกณฑ์ประเมิน ต่างกัน ภูมิหลังทางวัฒนธรรมต่างกัน ภูมิหลังส่วนบุคคลต่างกัน พื้นฐานทางประวัติศาสตร์ต่างกัน ความแตกต่างของความเชื่อวัฒนธรรม ภูมิหลังและพื้นฐานทางสังคมนี้เป็นสิ่งที่ไม่สามารถแก้ไขได้ ง่ายๆ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องใช้วิธีการในการปรับตัวให้สามารถอยู่ร่วมกันได้ อย่างไม่กระทบกระเทือน ความสัมพันธ์ทั้งในทางส่วนตัวและทางสังคม เนื่องจากสังคมมีความหลากหลายของประชาชน ดังนั้น การส่งเสริมให้ประชาชนอยู่ร่วมกันจึงเป็นสิ่งจำเป็น

นอกจากนั้นผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตาม หลักพรหมวิหาร ด้านคุณค่าหรือค่านิยม ในข้อผู้นำชุมชนมีความเข้าใจในประเพณีของแต่ละพื้นที่ อยู่ในลำดับมากที่สุด (๓.๙๒ = มาก) การที่จะได้รับการยอมรับจากทุกคนในชุมชนเป็นเรื่องจำเป็น และการที่จะดำรงตำแหน่งผู้นำได้ก็ต้องได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนมากก่อน ผู้นำจะต้องมี ความสัมพันธ์ทางสังคมกับประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างดี ประชาชนยอมรับในตัวผู้นำและผู้นำก็ต้อง เข้าใจในวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี ความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ สามารถเป็นผู้ประสาน ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน มีอำนาจในการควบคุมดูแลประชาชนในพื้นที่ ให้อยู่อย่างสงบสุข

^{๑๙} สัมภาษณ์ นายนิกร ชมพุกา, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๐ บ้านดอยโดน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๐} สัมภาษณ์ นายเอกพล ศีลธรรม, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๔ บ้านทุ่งมาน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๑} สัมภาษณ์ นายอาทิตย์ สมนา, ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๔ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๒} สัมภาษณ์ นายมีแก้ว นูมาเลา, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...ผู้ใหญ่บ้านต้องเป็นคนประสานสามัคคีของชาวบ้านทุกคน ไม่ว่าจะนับถือศาสนาใด มีประเพณีวัฒนธรรมอะไรก็สามารถที่จะมีส่วนร่วมได้ทุกอย่าง...”^{๒๓}

และในประเด็นที่เกี่ยวกับ การเกิดปัญหาการทะเลาะวิวาทของประชาชนในหมู่บ้านผู้นำชุมชนสามารถแก้ไขได้ (๓.๗๔ = มาก) ในการอยู่ร่วมกันของประชาชนหมู่บ้านปัญหาความขัดแย้งย่อมมีตามมาด้วย และปัญหาการทะเลาะวิวาทย่อมมีเป็นปกติ โดยเฉพาะเมื่อมีการจัดงานรื่นเริง มหรสพ ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ทำให้เกิดการทะเลาะวิวาทกันอยู่เป็นประจำ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมาตรการป้องกันการเกิดทะเลาะวิวาทในงานรื่นเริง ขึ้น โดยใช้มาตรการบังคับ เช่น หากมีการทะเลาะวิวาทเกิดขึ้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายจะต้องถูกปรับเป็นเงิน เป็นต้น ดังนั้นผู้นำจะต้องใช้ทั้งพระเดชและพระคุณในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...บางครั้งก็ต้องใช้วิธีการพูดคุยเพื่อให้เรื่องที่ทะเลาะวิวาทเลิกแล้วต่อกัน แต่ในบางครั้งก็ต้องใช้วิธีการที่เด็ดขาดเพื่อเป็นการป้องกันการทะเลาะวิวาท...”^{๒๔} และ “...การห้ามปรามไม่ให้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำได้ยาก ดังนั้นหากจะดื่มก็ต้องดูแลตัวเองไม่ให้ไปทะเลาะวิวาทต่อยตีกับใคร ญาติพี่น้องของใครของมันจะต้องช่วยกันดูแลลูกหลานของตัวเอง ไม่ให้ไปก่อเรื่องต่อยตีกับคนอื่น...”^{๒๕}

๕) บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพล อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านโครงสร้าง

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพล อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน ในเรื่องความขัดแย้งด้านโครงสร้าง หมายถึง การแก่งแย่ง โดยเปลี่ยนแปลงระเบียบกฎเกณฑ์เดิมด้วย ขัดแย้งเกี่ยวกับระเบียบปฏิบัติ ขัดแย้งเนื่องจากขาดความยุติธรรม เนื่องจากในชุมชนมีโครงสร้างที่เป็นชั้นการดูแล ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ดังนั้นการที่จะแก้ไขความขัดแย้งทางด้านโครงสร้าง ต้องใช้ความร่วมมือจากทุกคนในชุมชน หากจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่ง การพิจารณาต้องอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง และความยุติธรรมเพื่อความสงบสุขของชุมชน

นอกจากนั้นผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ด้านคุณค่าหรือค่านิยม ในข้อผู้นำชุมชนมีความยุติธรรมในการบังคับใช้กฎระเบียบ (๓.๗๔ = มาก) การบังคับใช้กฎระเบียบที่ตั้งขึ้นผู้นำชุมชนจะต้องมีความยุติธรรมในการบังคับใช้ ไม่มีการแบ่งกลุ่มบังคับใช้ให้ความเสมอภาคแก่ทุกคน แต่ในบางครั้งหากมีเหตุจำเป็นก็ต้องมีการลดหย่อนอนุโลม ในบางครั้ง บางกรณี จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...กฎของหมู่บ้านที่ตั้งขึ้นก็เพื่อควบคุมให้ประชาชนทุกคนอยู่กันอย่างมีระเบียบ ไม่ให้มีการก้าวร้าวซึ่งกันและกันอยู่ในกฎระเบียบที่ได้กำหนดไว้ แต่ในบางครั้ง ก็จำเป็นต้องมีการอนุโลมบางคนที่ไม่สามารถปฏิบัติตามได้เนื่องจากเหตุผลวิสัย...”^{๒๖}

ในประเด็นที่เกี่ยวกับ การที่ผู้นำชุมชนสามารถควบคุมความขัดแย้งในแต่ละครั้งได้ (๓.๗๔ = มาก) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลเนื่องจากความไม่เห็นด้วยในเรื่องราว การกระทำหรือจุดประสงค์ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลเกิดขึ้นส่วนใหญ่มีผลมาจากความแตกต่างของบุคคลในด้านการ

^{๒๓} สัมภาษณ์ นายนิกร ชมพูกา, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๐ บ้านดอยโตน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๔} สัมภาษณ์ นายนิกร ชมพูกา, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๐ บ้านดอยโตน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๕} สัมภาษณ์ นายมีแก้ว นุฬาเลา, นายกองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพลู ๓ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๖} สัมภาษณ์ นายนิกร ชมพูกา, ผู้ใหญ่บ้านหมู่ ๑๐ บ้านดอยโตน ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

รับรู้ พื้นฐานการศึกษาและครอบครัว ตลอดจนสถานภาพ การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่างๆ ผู้นำจึงต้องมีความเข้าใจถึงความแตกต่างของบุคคลในด้านการรับรู้ พื้นฐานการศึกษาและครอบครัว ตลอดจนสถานภาพ จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...ความขัดแย้งในบางครั้งก็อาจจะเกิดจากเรื่องเล็กๆ น้อยๆ จนลุกลามเป็นเรื่องใหญ่โตได้ หากผู้นำสามารถควบคุมดูแล ความขัดแย้งที่จะเกิดขึ้นได้ จะทำให้ชุมชนลดปัญหาความขัดแย้งไปได้อีกมาก...”^{๒๗}

๖) บทบาทของผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ของประชาชนตำบล ป่าพล อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อบทบาทของผู้นำชุมชน ในเรื่องความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ หมายถึง ความขัดแย้งทางบุคลิกภาพ และพฤติกรรมที่ต่างกัน พฤติกรรมทางลบที่เกิดขึ้นซ้ำซาก และวิธีการในการทำสิ่งต่าง ๆ แตกต่างกัน เช่น วิธีการทำงานต่างกัน การตัดสินใจต่างกัน ดังจะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับแนวคิด บุคลิกภาพ พฤติกรรมการแสดงออก

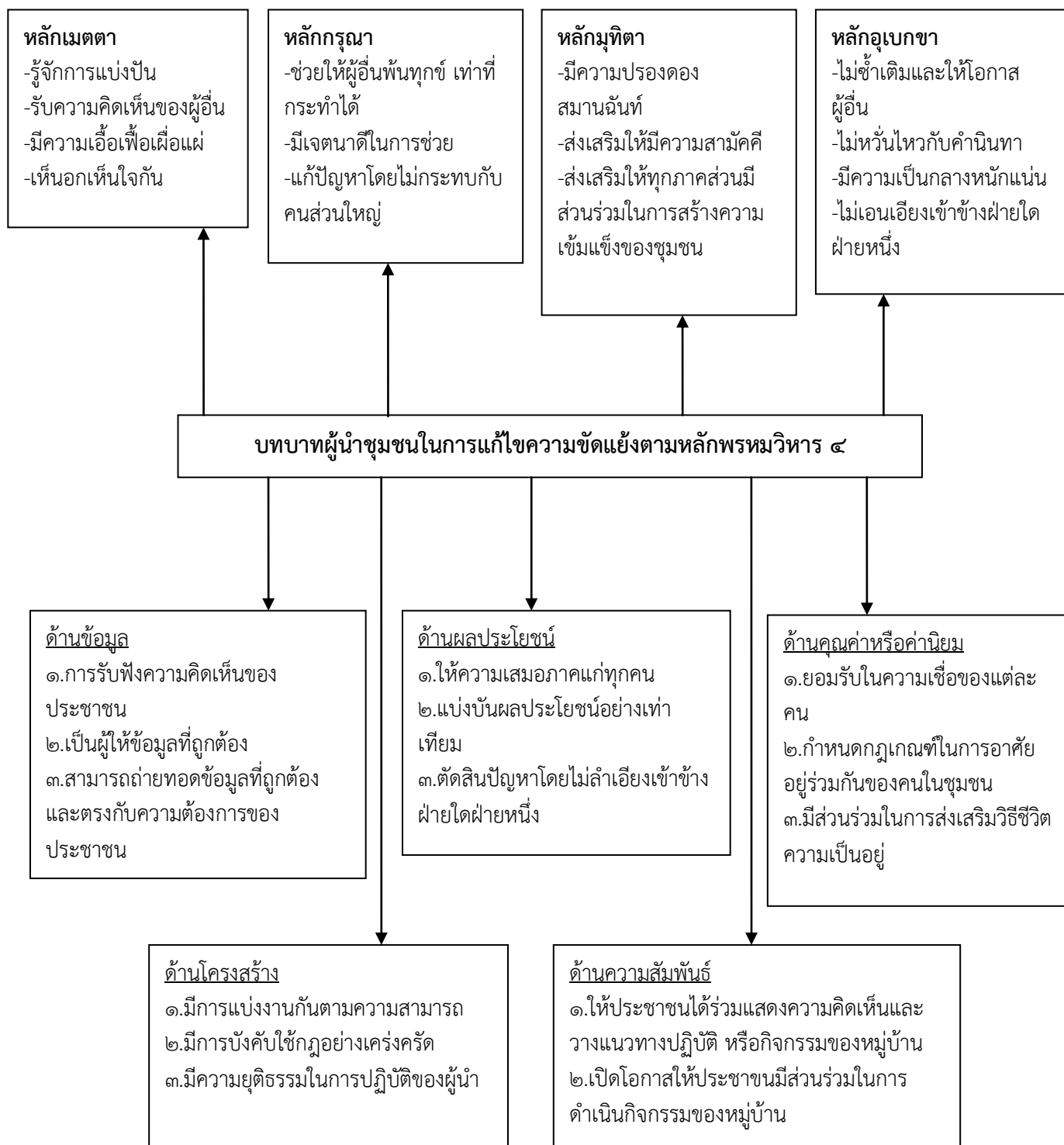
นอกจากนั้นผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้งตามหลักพรหมวิหาร ความขัดแย้งด้านความสัมพันธ์ ผู้นำชุมชนเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการดำเนินงานของหมู่บ้าน (๓.๙๐ = มาก) ในการดำเนินการกิจกรรมของหมู่บ้านการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมเมื่อประชาชนในชุมชนได้มีส่วนเข้ามามีบทบาทในการระบупัญหาแล้ว การร่วมกันวางแผนโครงการดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการ หรือแก้ปัญหาของพวกเขาด้วยตัวพวกเขาเอง การที่ประชาชนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมแรงร่วมใจในการตัดสินใจหาแนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางดำเนินกิจกรรมนี้จะมีผลทำให้พวกเขาเหล่านี้มีความรู้สึกเป็นเจ้าของ ในกิจกรรมนั้น และจะนำมาซึ่งความร่วมมือร่วมใจกันดำเนินกิจกรรมที่วางไว้ จากคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า “...การให้ประชาชนเป็นผู้กำหนดโครงการ หรือกิจกรรมจะทำให้ประชาชนเต็มใจที่จะปฏิบัติตามกิจกรรมหรือโครงการนั้นๆ อย่างเต็มความสามารถ และให้ความร่วมมือในทุกด้าน...”^{๒๘}

๔.๗ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหารของประชาชนตำบลป่าพล อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสานอย่างเท่าเทียมสรุปได้ดังนี้

^{๒๗} สัมภาษณ์ พระอธิการอนันต์ อนนโท , เจ้าอาวาสวัดวังหลวง ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗

^{๒๘} สัมภาษณ์ นายอัครเดช เทพจักร , ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลป่าพล ๒ ตุลาคม ๒๕๕๗

ภาพที่ ๓ แสดงองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากแผนภาพที่ ๔.๑ แสดงให้เห็นว่าบทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ดังนี้

บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน ในด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูล ต้องมีการนำเสนอข้อมูลที่เป็นจริง

ตรงตามความต้องการของประชาชน ทำหน้าที่เป็นผู้ให้ข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของประชาชน ต้องให้ข้อมูลทั้งด้านดีและด้านไม่ดี เพื่อให้ประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ เป็นผู้รวบรวมข้อมูลให้กับประชาชนที่ต้องการ หากข้อมูลที่ประชาชนต้องการไม่มี ก็ทำหน้าที่ในการหามาเพิ่มเติมประกอบการตัดสินใจ มีความซื่อสัตย์ในการให้ข้อมูล ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือปกปิดข้อมูลในสาระสำคัญ ซึ่งในการให้ข้อมูลแต่ละครั้งต้องประกอบด้วยความปรารถนาดีไม่มีตรี ต้องการความช่วยเหลือให้ทุกคนประสบประโยชน์และความสุข

บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชน ตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในด้านการตัดสินใจเรื่องผลประโยชน์ ผู้นำต้องมีความเป็นกลางในการตัดสินใจ ต้องรับฟังพยานหลักฐานอย่างรอบด้านก่อนการตัดสินใจ ต้องทำตัวเป็นที่น่าเชื่อถือและมีความเต็มใจในการให้ความยุติธรรมต่อคู่กรณี หากการตัดสินใจจะทำให้เกิดข้อพิพาทเพิ่มมากขึ้นควรหาคนกลางในการไกล่เกลี่ย โดยใช้หลักกรุณา คือ ความสงสาร ต้องการช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ โดยปราศจากความเศร้าโศก หมายถึง ความปรารถนาที่จะให้ผู้อื่นพ้นจากความทุกข์ ไม่เบียดเบียน ข้ำเติมความทุกข์ของบุคคลอื่น และพยายามที่จะยื่นมือเข้ามาช่วยเหลือเพื่อให้ความทุกข์ของบุคคลต่าง ๆ ได้หมดไปด้วยวิธีการที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพความทุกข์ของแต่ละบุคคล

บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในด้านการดูแลส่งเสริมค่านิยมที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้มีการรักษาประเพณี วัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ อย่างเท่าเทียมกัน พยายามรักษาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ จัดกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างหมู่บ้าน มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างหมู่บ้าน มีการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม พิธีกรรม และวิถีชีวิตระหว่างประชาชนในพื้นที่เพื่อลดความแตกต่างทางด้านเชื้อชาติและประเพณี โดยยึดหลักมุทิตา คือ ความเชื่อ การคิดและการแสดงออกถึงความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีมีความสุขในทางที่ไม่ผิดศีลธรรมหรือพ้นจากทุกข์ ด้วยใจบริสุทธิ์ หมายถึง การมีจิตใจปลอดโยยยินดีต่อความสำเร็จและความสุขที่บุคคลอื่นได้รับอย่างจริงใจ ไม่มีจิตที่มุ่งในทางอิจฉาริษยาต่อบุคคลที่ประสบความสำเร็จนั้นๆ และพร้อมจะส่งเสริมให้บุคคลดังกล่าวมีความสุขหรือสมหวังยิ่ง ๆ ขึ้นไป

บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในด้านการเป็นผู้ให้ข้อมูลผู้จัดวางโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้แต่ละคนเป็นคนดำเนินการ โดยมีผู้นำชุมชนเป็นพี่เลี้ยง ในการแบ่งหน้าที่ ต้องได้รับความเห็นชอบจากเจ้าตัวก่อน เมื่อมีการมอบหน้าที่ให้ปฏิบัติ ต้องให้อำนาจในการตัดสินใจด้วย มีการส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ มีมาตรการบังคับที่ทุกภาคส่วนถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ซึ่งในการกำหนดโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ให้ชุมชนต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนด้วย

บทบาทผู้นำชุมชนในการแก้ไขความขัดแย้ง ตามหลักพรหมวิหาร ๔ ของประชาชนตำบลป่าพลู อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ในด้านการเป็นผู้เชื่อมความสัมพันธ์ในชุมชน มีการรับฟังความคิดเห็นของแต่ละฝ่าย พยายามหาจุดศูนย์กลางร่วม ให้ทุกส่วนมีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในกิจกรรมของชุมชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีการติดต่อประสานงานกับชุมชนใกล้เคียง โดยผู้นำชุมชนเป็นตัวเชื่อม

สรุปได้ว่า ในการจัดการความขัดแย้งจำเป็นต้องอาศัยความสัมพันธ์ส่วนตัวที่มี ในบางครั้งผู้นำจำเป็นต้องอาศัยวิธีการหลายๆ อย่างร่วมกันโดยเฉพาะการจัดการความขัดแย้งผู้ที่เป็นผู้จัดการหรือ

ดำเนินการกับความขัดแย้งจะต้องมีการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะและเทคนิควิธี ตลอดจนกลยุทธ์ในการจัดการความขัดแย้ง เพื่อให้ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นเป็นตัวกระตุ้นและเป็นการสร้างสรรค์สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อคน ชุมชน และองค์กร จะต้องมีการมีภาวะผู้นำที่ดีในการแก้ปัญหาความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และจะต้องมีความเข้าใจ เห็นอกเห็นใจ และยึดความรู้สึกละผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันของทุกฝ่าย การวางตัวเป็นกลางโดยการนิ่งเฉยกับความขัดแย้งเป็นการทำที่ง่ายแต่ไม่ได้มีการแก้ไขและไม่ทำให้เกิดการจัดการความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ อีกประการหนึ่งที่ควรตระหนักคือทัศนคติ ถ้ามีทัศนคติว่าฝ่ายหนึ่งต้องชนะ อีกฝ่ายหนึ่งต้องแพ้ การแก้ไขก็เหมือนน้ำมันมาราดไฟ ดังนั้นต้องมีทัศนคติในด้านความซื่อสัตย์ เคารพความจริงทั้งหมด ทำงานด้วยกันเพื่อหาคำตอบ แก้ปัญหาอย่างเกิดประโยชน์ ใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ และยินดีที่จะเปิดประตูสู่การสร้างสรรค์ สิ่งเหล่านี้จำเป็นและเป็นพื้นฐานของการจัดการความขัดแย้งที่มีประสิทธิภาพ